

Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок

УДК 336.77

DOI <https://doi.org/10.5281/zenodo.18830402>

**Особливості функціонування сегменту банківського кредитування в
Україні в умовах воєнного стану**

Білоус Артем Олексійович,

кандидат економічних наук, асистент, кафедра міжнародних фінансів,

Навчально-науковий інститут міжнародних відносин

Київського національного університету імені Тараса Шевченка,

м. Київ, Україна, <https://orcid.org/0009-0004-8602-1562>

Прийнято: 09.02.2026 | Опубліковано: 27.02.2026

***Анотація.** Банківське кредитування є ключовим елементом фінансової системи України, що забезпечує перерозподіл фінансових ресурсів, підтримку ділової активності та стабільність економічного розвитку. Водночас повномасштабна війна та запровадження воєнного стану суттєво трансформували умови функціонування банківського сектору, зокрема сегменту кредитування. Різне скорочення економічної активності, руйнування виробничих потужностей, міграція населення, зростання кредитних ризиків і погіршення платоспроможності позичальників зумовили необхідність перегляду підходів до надання кредитів як корпоративному сектору, так і домогосподарствам.*

Важливу роль у формуванні сучасної моделі банківського кредитування відіграють зміни в монетарній та регуляторній політиці Національного банку України, спрямовані на забезпечення фінансової стабільності, стримування

інфляційних процесів і підтримку ліквідності банків. Одночасно активізувалася участь держави у кредитному процесі через реалізацію програм пільгового кредитування, зокрема для малого та середнього бізнесу, аграрного сектору та підприємств критичної інфраструктури, що дозволяє частково компенсувати підвищені ризики воєнного періоду.

У статті аналізуються ключові особливості функціонування сегменту банківського кредитування в Україні в умовах воєнного стану, зокрема динаміка кредитних портфелів, структурні зрушення за видами позичальників і валютами, зміни умов кредитування та підходів до управління ризиками. Окрема увага приділяється проблемам та обмеженням розвитку кредитного ринку, а також перспективам його відновлення в контексті післявоєнної реконструкції економіки України.

Ключові слова: *банківська справа, банківське кредитування, воєнний стан, кредитування торгових операцій, державне регулювання, економічний розвиток.*

Peculiarities of the functioning of the bank lending segment in Ukraine under martial law

Artem Bilous,

Candidate of Economic Sciences (PhD in Economics), Assistant Professor,

Department of International Finance,

Educational and Scientific Institute of International Relations

Taras Shevchenko National University of Kyiv,

Kyiv, Ukraine, <https://orcid.org/0009-0004-8602-1562>

Abstract. *Bank lending is a key element of the financial system of Ukraine, ensuring the redistribution of financial resources, supporting business activity and*

the stability of economic development. At the same time, the full-scale war and the introduction of martial law significantly transformed the operating conditions of the banking sector, in particular the lending segment. A sharp decline in economic activity, the destruction of production capacities, population migration, increased credit risks and deterioration of borrowers' solvency necessitated a review of approaches to providing loans to both the corporate sector and households.

An important role in the formation of the modern model of bank lending is played by changes in the monetary and regulatory policy of the National Bank of Ukraine, aimed at ensuring financial stability, curbing inflationary processes and supporting bank liquidity. At the same time, the state's participation in the lending process has intensified through the implementation of preferential lending programs, in particular for small and medium-sized businesses, the agricultural sector and critical infrastructure enterprises, which allows partially compensating for the increased risks of the war period.

The article analyzes the key features of the functioning of the banking lending segment in Ukraine under martial law, in particular the dynamics of loan portfolios, structural shifts by borrower type and currency, changes in lending conditions and approaches to risk management. Special attention is paid to the problems and limitations of the credit market development, as well as the prospects for its recovery in the context of the post-war reconstruction of the Ukrainian economy.

Keywords: *banking, bank lending, martial law, trade lending, government regulation, economic development.*

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Функціонування банківської системи України є предметом ґрунтовних наукових досліджень вітчизняних учених-економістів. Значний внесок у вивчення теоретичних і прикладних аспектів розвитку банківської системи (зокрема в умовах воєнного стану) зробили, зокрема, Прокопенко Н. С., Мирончук В. М., Шепель І. В. [1], Халімон Т. М. [2], Рекіянов С. О. [3], Нагайчук Н. Г. [4], у працях яких

розглянуто питання організаційної побудови банківського сектору, регуляторної політики, фінансової стійкості та ролі банків у забезпеченні макроекономічної стабільності. Водночас, попри наявність значного масиву наукових публікацій, що висвітлюють різні аспекти діяльності банківських установ, низка фундаментальних проблем залишається недостатньо опрацьованою. Зокрема, обмеженою є кількість досліджень, присвячених трансформації засад функціонування банківської системи в умовах воєнного стану, зростання системних ризиків, підвищеної невизначеності та посилення регуляторного втручання. Це зумовлює необхідність подальшого поглиблення наукових досліджень з метою формування комплексного бачення ролі банківської системи України в забезпеченні фінансової стабільності та економічної стійкості держави в умовах воєнного стану.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Попри наявність значної кількості наукових публікацій, присвячених розвитку банківського сектору та кредитних відносин, у більшості з них увага зосереджується на окремих елементах кредитної діяльності, зокрема на оцінці кредитних ризиків, впливі монетарної політики, регуляторних змінах або аналізі державних програм фінансової підтримки. Водночас комплексний аналіз функціонування сегменту банківського кредитування в умовах воєнного стану залишається фрагментарним та недостатньо систематизованим.

Недостатньо дослідженими є питання взаємозв'язку макроекономічної нестабільності, інституційних обмежень, змін у поведінці позичальників та трансформації внутрішніх кредитних стратегій банків у середньо- та довгостроковій перспективі. Окремої уваги потребує оцінка структурних змін у кредитних портфелях банків за секторами економіки, валютною структурою та строками кредитування з урахуванням впливу воєнних ризиків і невизначеності.

Крім того, у наукових дослідженнях недостатньо сформованими залишаються підходи до визначення стратегічних орієнтирів розвитку банківського кредитування, спрямованих не лише на підтримку поточної фінансової стабільності, а й на створення передумов для відновлення інвестиційної активності та економічного зростання в післявоєнний період. У цьому контексті актуалізується потреба у формуванні цілісного бачення ролі банківського кредитування як інструменту адаптації економіки до викликів воєнного часу та відбудови країни.

Формулювання цілей статті. Метою роботи є аналіз особливостей функціонування банківського кредитування в Україні в умовах воєнного стану, визначення основних проблем та перспектив розвитку цього сегменту.

Завдання дослідження:

- 1) дослідити динаміку та структуру банківського кредитного портфеля;
- 2) проаналізувати процентні ставки за новими кредитами та фактори, що на них впливають;
- 3) оцінити рівень непрацюючих кредитів та визначити вплив воєнного стану на їх обсяг;
- 4) визначити основні проблеми банківського кредитування та перспективи його розвитку в Україні.

Виклад основного матеріалу дослідження

1. Динаміка та структура банківського кредитного портфеля в Україні

Банківське кредитування є важливим фактором економічного розвитку, оскільки забезпечує фінансування бізнесу та споживчого попиту. Аналіз структури та динаміки кредитного портфеля дозволяє оцінити зміни в поведінці банків і позичальників, а також визначити основні тенденції ринку.

Динаміка обсягів кредитів наведена в табл. 1.

Таблиця 1

Динаміка обсягів кредитів в Україні за 2017-2024 рр. [5]

Рік	Обсяг кредитів, млрд. грн.	Приріст до поперед. періоду	
		млрд. грн.	%
2017	1091	-	-
2018	1194	103	9,44
2019	1098	-96	-8,04
2020	1050	-48	-4,37
2021	1150	100	9,52
2022	1134	-16	-1,39
2023	1131	-3	-0,26
2024	1298	167	14,77

В Україні за період 2017-2024 років спостерігається коливання обсягів кредитування, що зумовлено макроекономічними факторами, змінами регуляторної політики та зовнішніми шоками. Зростання обсягів кредитів у 2018 році пов'язане зі стабілізацією банківського сектору та пожвавленням економіки після кризи попередніх років. У 2019-2020 роках відбулося скорочення кредитування, що спричинене посиленням ризиків для банківської системи, зокрема зниженням попиту на кредити внаслідок нестабільності. Відновлення у 2021 році пояснюється поступовим зростанням економіки та лібералізацією кредитної політики банків. Зниження у 2022-2023 роках відображає наслідки військових дій, що негативно вплинули на фінансову систему. Водночас у 2024 році відзначається рекордне зростання кредитування, що зумовлене активною державною підтримкою, відновленням інвестиційної діяльності та пом'якшенням умов для банківського фінансування. Загалом, динаміка кредитування є відображенням як внутрішніх економічних процесів, так і зовнішніх викликів, що впливали на банківський сектор.

Аналіз структури кредитування за позичальниками показує домінування корпоративного сектору, хоча його частка поступово знижується. Скорочення частки корпоративних кредитів після 2017 року відбувалося на тлі

зростання кредитування фізичних осіб, що свідчить про розвиток роздрібного банкінгу. У 2020-2021 роках спостерігається збільшення кредитування органів влади та міжбанківських кредитів, що можна пояснити підтримкою державного сектору та необхідністю ліквідності між фінансовими установами. Військові дії 2022-2023 років вплинули на динаміку позик, зменшивши корпоративне кредитування та водночас збільшивши частку міжбанківських операцій. Зростання кредитів фізичним особам у 2024 році свідчить про відновлення споживчого попиту та активність банків у цьому сегменті. Структура обсягів кредитів за позичальниками наведена на рис. 1.

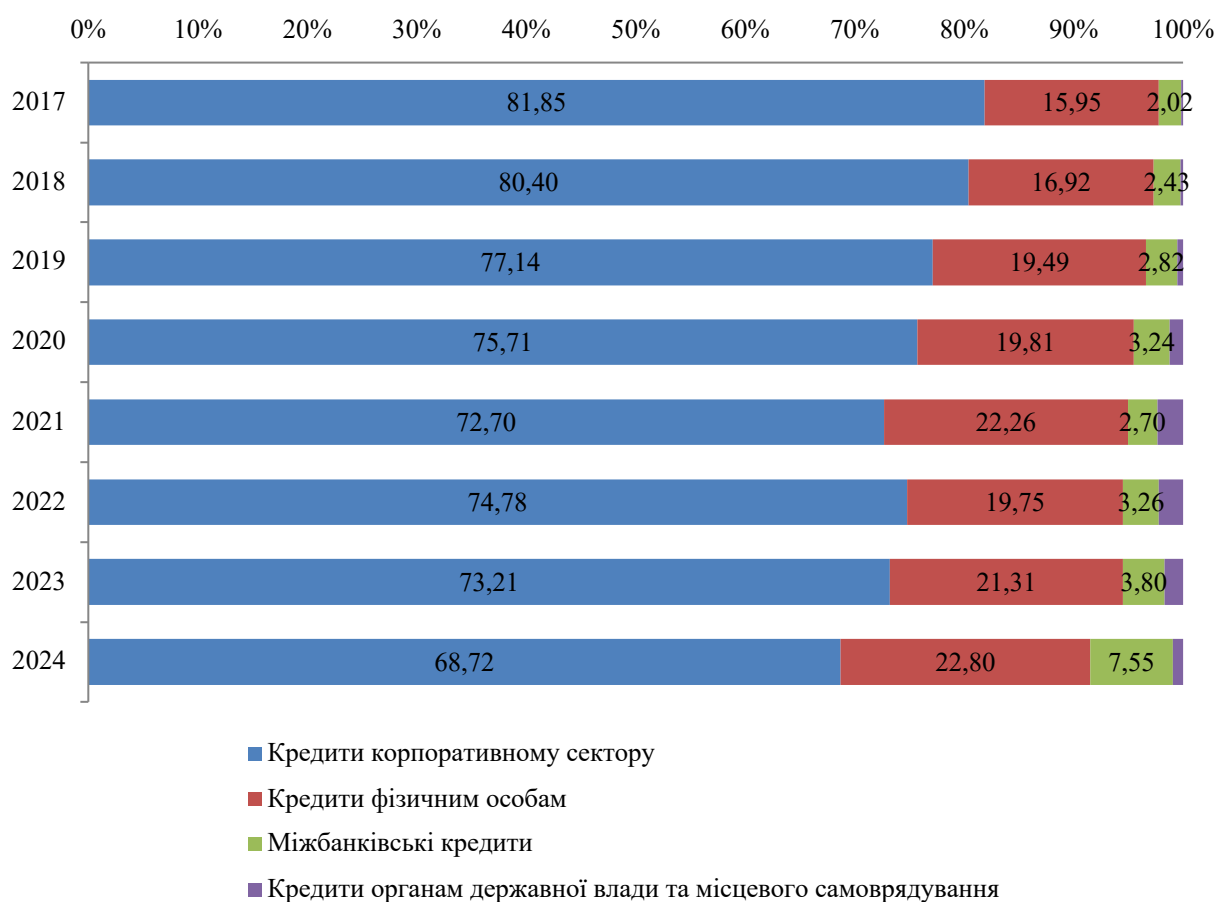

Рис. 1. Структура обсягів кредитів за позичальниками в Україні за 2017-2024 рр., % [5]

Натомість зменшення кредитування державного сектору у 2024 році відображає тенденцію до скорочення прямого фінансування бюджетних

потреб через банки. Сукупність цих змін свідчить про трансформацію банківських пріоритетів та адаптацію до динамічних умов.

Розподіл кредитів за валютами вказує на поступову дедоларизацію банківської системи України. Частка кредитів у національній валюті зростала з 2017 року, що є наслідком стабілізації гривні та заходів НБУ щодо зменшення валютних ризиків. Поступове зниження частки іноземної валюти до 2021 року пояснюється регуляторною політикою, спрямованою на зменшення валютного кредитування, особливо для некорпоративних позичальників. Структура обсягів кредитів за валютами наведена на рис. 2.

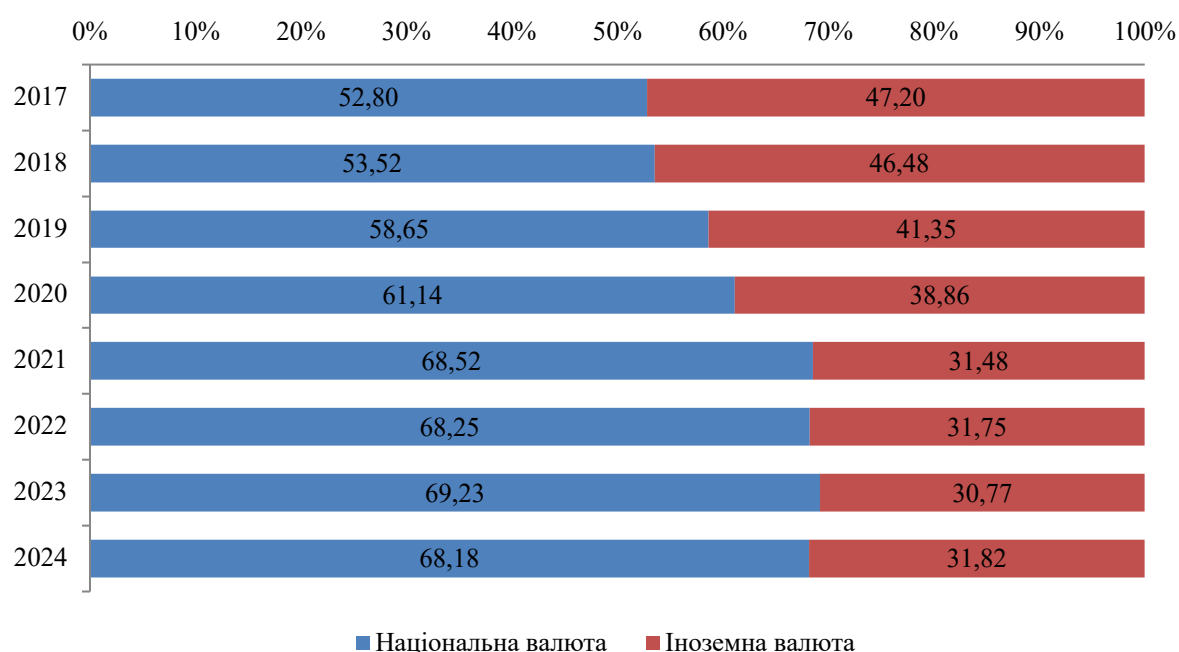

Рис. 2. Структура обсягів кредитів за валютами в Україні за 2017-2024 рр., %
[5]

Однак у 2022 році частка іноземної валюти дещо зросла, що пов'язано з макроекономічною нестабільністю та залученням зовнішніх кредитних ресурсів. У 2023-2024 роках відбулося певне стабілізаційне вирівнювання, проте відсоток валютних кредитів залишився вищим, ніж у 2021 році. Це пов'язано з потребою бізнесу в валютному фінансуванні в умовах обмеженого внутрішнього ресурсу. Політика держави щодо підтримки кредитування в гривні є визначальним чинником у цьому процесі. Водночас ризики курсової

нестабільності впливають на динаміку валютного кредитування. В цілому, тенденція до зростання частки гривневих кредитів свідчить про позитивну динаміку з точки зору стабільності банківського сектору.

Загальний аналіз кредитного ринку України показує, що він зазнавав суттєвих коливань під впливом як внутрішніх, так і зовнішніх факторів. Зміни в обсягах кредитування значною мірою залежали від економічних циклів, кризових явищ та політики регулювання банківської діяльності. Військові дії, макроекономічна нестабільність та інфляційні процеси стали ключовими факторами, що визначали структуру та динаміку кредитного ринку в останні роки. Держава відігравала все більшу роль у банківській системі, що відображається у перерозподілі часток між державними, іноземними та приватними банками. Структура кредитування також демонструє зміщення акцентів у бік роздрібного сегмента та поступове зростання міжбанківських операцій. Валютна структура кредитів вказує на зусилля щодо дедоларизації, які, хоча й мали успіх, все ж зіткнулися з новими викликами у 2022-2024 роках. Подальший розвиток кредитного ринку залежатиме від відновлення економіки, стабільності банківської системи та ефективності державної фінансової політики.

2. Процентні ставки за новими кредитами в Україні

Рівень процентних ставок за кредитами впливає на доступність фінансування для бізнесу та населення, визначаючи динаміку кредитного ринку. Коливання ставок залежать від монетарної політики Національного банку України, інфляційних процесів та загальної економічної стабільності. Аналіз динаміки процентних ставок дозволяє оцінити тенденції кредитного ринку та визначити ключові чинники їхнього зростання чи зниження.

Динаміка процентних ставок за новими кредитами наведена на рис. 3.

Рис. 3. Динаміка процентних ставок за новими кредитами в Україні за 2017-2024 рр., % [6]

Динаміка процентних ставок за новими кредитами в Україні демонструє суттєві коливання, що обумовлені змінами в макроекономічному середовищі та монетарній політиці Національного банку України. У 2018 році спостерігається зростання ставок, що було викликане посиленням інфляційного тиску та відповідним підвищенням облікової ставки НБУ. У 2019 році процентні ставки залишаються на високому рівні, хоча спостерігається їхнє незначне зниження, що відображає очікування поступового покращення фінансової ситуації. У 2020-2021 роках ставки знижуються, що є наслідком політики НБУ щодо стимулювання кредитування та підтримки економіки під час пандемії COVID-19. Однак у 2022 році відбувається суттєвий стрибок процентних ставок у відповідь на макроекономічну нестабільність, зростання ризиків у банківському секторі та військові дії. Продовження зростання ставок у 2023 році пояснюється високою інфляцією, необхідністю підтримання ліквідності банків та підвищенням вартості фінансових ресурсів. У 2024 році процентні ставки досягають максимального рівня за весь період, що є наслідком посилення кредитних ризиків, девальваційних очікувань та необхідності компенсувати втрати

банківської системи. Загалом, коливання процентних ставок за новими кредитами безпосередньо відображають економічні виклики та заходи монетарної політики, спрямовані на їхнє подолання.

Динаміка процентних ставок за новими кредитами корпоративному сектору наведена на рис. 4.

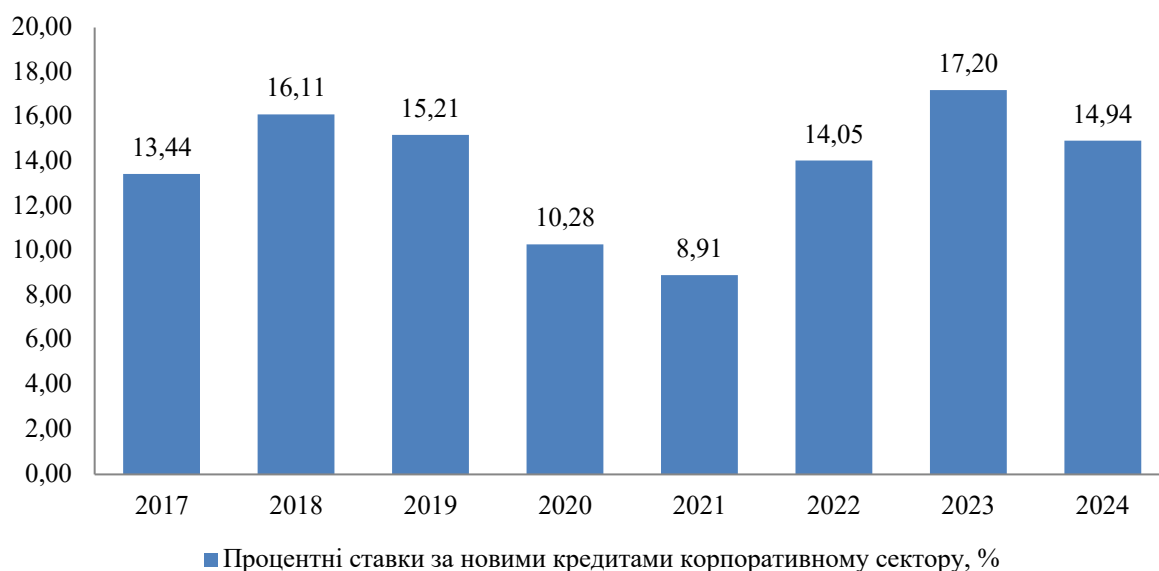

Рис. 4. Динаміка процентних ставок за новими кредитами корпоративному сектору в Україні за 2017-2024 рр., % [6]

Процентні ставки за новими кредитами корпоративному сектору також демонструють значні зміни, що пов'язані з умовами фінансового ринку та рівнем ризиків у бізнес-середовищі. У 2018 році ставки зросли у зв'язку з посиленням монетарної політики НБУ та зростанням вартості запозичень для підприємств. У 2019 році спостерігається незначне зниження ставок, що свідчить про спроби підтримати корпоративний сектор у період макроекономічної нестабільності. Значне падіння ставок у 2020-2021 роках є результатом політики стимулювання економіки, зокрема програм доступного кредитування та зниження облікової ставки НБУ. Однак у 2022 році ставки різко зростають через економічну нестабільність, підвищення ризиків неплатежів та загальне погіршення ділового середовища внаслідок війни. У 2023 році процентні ставки для корпоративного сектору досягають піку через

необхідність компенсації банками зростаючих ризиків, девальваційні очікування та скорочення джерел фінансування. У 2024 році спостерігається зниження ставок, що є наслідком стабілізації макроекономічних показників та поступового повернення до нормальних умов кредитування бізнесу. В цілому, зміни процентних ставок для корпоративного сектору відображають баланс між необхідністю стимулювання економічної активності та підтримкою стійкості банківської системи.

Аналіз процентних ставок за новими кредитами в Україні свідчить про суттєвий вплив макроекономічних процесів, регуляторної політики та загального рівня ризиків у банківському секторі. Найбільше коливання ставок спостерігалось у корпоративному сегменті, що відображає гнучкість ринку бізнес-кредитування у відповідь на економічні зміни. Процентні ставки для фізичних осіб залишалися стабільно високими, оскільки банки враховували підвищені ризики невиконання зобов'язань. Загальне зростання ставок у 2022-2024 роках є наслідком економічних потрясінь, спричинених війною, інфляційними процесами та девальваційними очікуваннями. У разі відновлення економічного зростання можливе поступове зниження ставок, що сприятиме активізації кредитування та розширенню доступу до фінансових ресурсів.

3. Оцінка обсягу непрацюючих кредитів в Україні та вплив воєнного стану на них

Обсяг непрацюючих кредитів є важливим індикатором фінансової стійкості банківської системи та ризиків для економіки. Економічні кризи та воєнні дії суттєво впливають на платоспроможність позичальників, що призводить до зростання проблемних боргів. Аналіз динаміки непрацюючих кредитів допомагає оцінити ефективність заходів з управління кредитними ризиками та спрогнозувати подальший розвиток банківського сектору.

Динаміка обсягів непрацюючих кредитів наведена в табл. 2.

Таблиця 2

Динаміка обсягів непрацюючих кредитів в Україні за 2017-2024 рр. [5]

Рік	Обсяг непрацюючих кредитів, млрд. грн.	Приріст	
		млрд. грн.	%
2017	595	-	-
2018	631	36	6,05
2019	531	-100	-15,85
2020	430	-101	-19,02
2021	345	-85	-19,77
2022	432	87	25,22
2023	422	-10	-2,31
2024	393	-29	-6,87

Обсяг непрацюючих кредитів в Україні демонструє змінну динаміку, що відображає як покращення фінансової дисципліни, так і кризові явища. У 2018 році їхній обсяг зріс на 6,05%, що є наслідком загального збільшення кредитного портфеля та виявлення проблемних позик. Починаючи з 2019 року спостерігається суттєве зниження обсягу непрацюючих кредитів, що пов'язано з активним очищенням банківської системи та списанням безнадійних боргів. У 2020-2021 роках темпи скорочення прискорюються, що пояснюється реструктуризацією боргів, покращенням ризик-менеджменту банків та стабілізацією економічної ситуації. Однак у 2022 році показник зростає на 25,22%, що є наслідком економічних потрясінь, спричинених війною, фінансовою нестабільністю та падінням платоспроможності позичальників. У 2023-2024 роках обсяг проблемних кредитів поступово знижується, що свідчить про стабілізацію банківського сектору, впровадження механізмів підтримки позичальників та поступове відновлення економічної активності. Загальна динаміка демонструє, що кризи та економічні шоки безпосередньо впливають на рівень непрацюючих кредитів, тоді як стабільні періоди сприяють їхньому зменшенню.

Частка непрацюючих кредитів в загальному обсязі кредитів наведена на рис. 5. Частка непрацюючих кредитів у загальному обсязі кредитного

портфеля банків повторює загальну тенденцію змін, відображаючи як зусилля банків щодо очищення балансів, так і вплив кризових явищ.

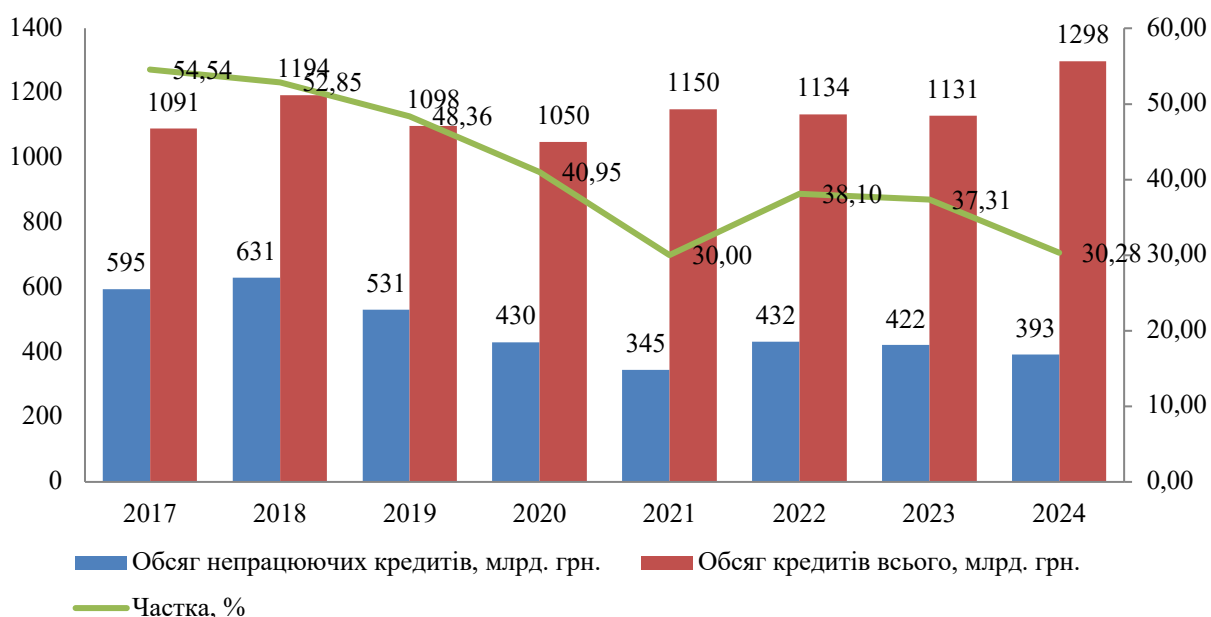

Рис. 5. Частка непрацюючих кредитів в загальному обсязі кредитів в Україні за 2017-2024 рр. [5]

У 2018 році цей показник зріс, що свідчить про погіршення якості кредитного портфеля в умовах загального зростання кредитування. З 2019 по 2021 рік спостерігається стабільне зниження, яке пов'язане з покращенням контролю за ризиками, посиленням вимог до позичальників та заходами НБУ щодо зниження частки проблемних позик. Найбільше скорочення відбулося у 2021 році, що є наслідком зростання якісного кредитування та очищення балансів банків. Однак у 2022 році через війну, макроекономічні потрясіння та падіння доходів населення частка проблемних кредитів зросла, оскільки багато підприємств і фізичних осіб втратили можливість обслуговувати борги. У 2023 році спостерігається незначне покращення, що пов'язане зі стабілізацією ситуації та заходами з підтримки позичальників. У 2024 році показник продовжує знижуватися, що свідчить про поступове відновлення банківського сектору та ефективність заходів з управління кредитними ризиками. В цілому, зниження частки проблемних кредитів є важливим

фактором стабільності фінансової системи, проте воно значною мірою залежить від загального економічного фону.

Частка непрацюючих кредитів в загальному обсязі кредитів за позичальниками наведена на рис. 6. Аналіз частки непрацюючих кредитів за категоріями позичальників свідчить про значні відмінності між корпоративним сектором, фізичними особами та іншими сегментами ринку. У 2017-2018 роках найбільший рівень проблемних кредитів спостерігається у корпоративному секторі та серед фізичних осіб, що відображає наслідки попередніх кризових періодів та низьку платіжну дисципліну.

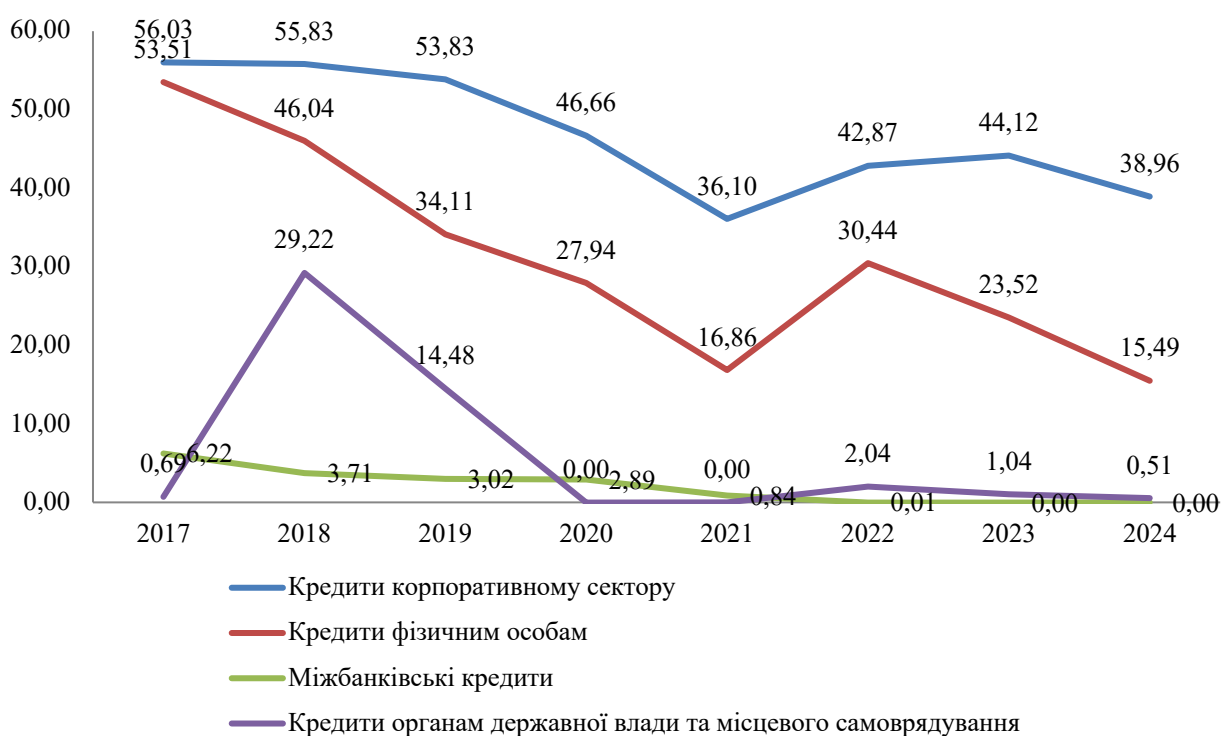

Рис. 6. Частка непрацюючих кредитів в загальному обсязі кредитів за позичальниками в Україні за 2017-2024 рр., % [5]

Починаючи з 2019 року, частка проблемних кредитів у корпоративному сегменті та серед фізичних осіб поступово знижується завдяки покращенню якості кредитного портфеля та впровадженню механізмів реструктуризації боргів. У 2021 році показники досягли найнижчих значень, що є наслідком активної роботи банків над підвищенням фінансової дисципліни

позичальників. Однак у 2022 році частка непрацюючих кредитів зросла, особливо серед фізичних осіб, що пояснюється економічною кризою, скороченням доходів населення та зростанням безробіття. У 2023 році спостерігається стабілізація, але частка проблемних кредитів серед корпоративного сектору залишається високою, що свідчить про складнощі бізнесу з поверненням позик. У 2024 році ситуація покращується, особливо у роздрібному кредитуванні, що є наслідком економічного відновлення та впровадження програм фінансової підтримки. Загалом, найбільший вплив на рівень проблемних кредитів мають кризи, макроекономічні чинники та ефективність політики банківського регулювання.

Аналіз динаміки непрацюючих кредитів в Україні свідчить про значний вплив макроекономічних умов, фінансових криз та регуляторних заходів. Подальше покращення ситуації залежатиме від економічної стабільності, ефективності державної підтримки бізнесу та населення, а також політики банків щодо управління кредитними ризиками.

4. Проблеми та перспективи розвитку сегменту банківського кредитування в Україні

Сегмент банківського кредитування в Україні зазнає значних викликів, обумовлених як внутрішніми, так і зовнішніми факторами. Однією з ключових проблем є орієнтація банків на вкладення у державні цінні папери та депозити в Національному банку України, що призводить до зменшення обсягів активного кредитування реального сектору економіки [7]. Державні облігації, зокрема військові ОВДП, забезпечують банкам стабільний дохід за мінімального ризику, що робить їх привабливішими у порівнянні з ризикованими корпоративними кредитами. Це, своєю чергою, зменшує доступність кредитних ресурсів і сповільнює економічний розвиток, особливо в умовах нестабільної економічної ситуації.

Крім того, ефективність організації кредитної діяльності банків залишається низькою, що веде до зростання частки прострочених кредитів і резервів за активними операціями [8]. Недостатній контроль за кредитними ризиками, недосконала процедура оцінки кредитоспроможності позичальників та відсутність ефективних механізмів стягнення боргів створюють додаткові загрози для стабільності банківської системи. Висока частка непрацюючих кредитів підвищує ризики ліквідності банків і змушує їх посилювати вимоги до потенційних позичальників, що ще більше обмежує можливості доступу до фінансування.

Суттєвою проблемою залишається зниження рівня платоспроможності позичальників, що зумовлене макроекономічною нестабільністю, інфляційними процесами та воєнними діями [9]. Падіння доходів населення, скорочення виробничої активності підприємств та зростання рівня безробіття негативно впливають на здатність клієнтів обслуговувати свої боргові зобов'язання. Це, у свою чергу, змушує банки більш консервативно підходити до видачі нових кредитів, що призводить до загального скорочення обсягів кредитування.

Додатковим обмеженням для кредитування є внутрішня політика банків, які в умовах воєнного стану знижують фінансування певних галузей, що вважаються ризикованими [10]. Секторальні обмеження, зокрема в промисловості та будівництві, обумовлені як економічною нестабільністю, так і складнощами у прогнозуванні фінансових ризиків. Це ускладнює розвиток стратегічно важливих галузей, які потребують довгострокового фінансування для відновлення та модернізації.

Не менш значущим фактором, що стримує активізацію кредитування, є процентна політика Національного банку України [11]. Високий рівень облікової ставки, а також механізм симетричного коридору ключових ставок знижують стимули для банків щодо розширення кредитування. Висока

вартість кредитних ресурсів робить їх менш доступними для бізнесу, що, своєю чергою, гальмує економічну активність.

Для покращення ситуації у банківському кредитуванні необхідно створити умови для стимулювання фінансування реального сектору економіки. Зниження залежності банків від вкладень у державні цінні папери, посилення механізмів управління кредитними ризиками та підвищення платоспроможності позичальників є ключовими факторами для стабілізації кредитного ринку. Політика держави та регуляторів повинна бути спрямована на баланс між безпекою банківської системи та її активною участю у фінансуванні економічного зростання.

Висновки. Динаміка та структура банківського кредитного портфеля в Україні свідчить про поступове зростання кредитування з певними коливаннями, що обумовлені економічними факторами та впливом кризи. Частка державних банків у видачі кредитів зросла, тоді як частка іноземних банків зменшилася, що вказує на посилення ролі державного капіталу. Спостерігається тенденція до збільшення частки кредитів фізичним особам та скорочення корпоративного кредитування, що є наслідком змін у стратегіях банків.

Процентні ставки за новими кредитами в Україні мали значні коливання, що відображає зміни у монетарній політиці та економічній ситуації. Корпоративний сектор мав нижчі ставки порівняно з кредитами для фізичних осіб, що пояснюється меншою ризиковістю бізнес-позик. Проте зростання ставок у 2022-2024 роках стримує розвиток кредитного ринку, особливо в умовах воєнного стану.

Обсяг непрацюючих кредитів в Україні демонструє нестабільну динаміку, що пов'язано як із реформами банківської системи, так і з кризовими явищами. Після значного скорочення частки проблемних позик у 2019-2021 роках ситуація погіршилася у 2022 році через економічні наслідки війни.

Найбільше зростання проблемних кредитів спостерігалось серед фізичних осіб та корпоративного сектору, що свідчить про суттєві фінансові труднощі населення та бізнесу.

Сегмент банківського кредитування в Україні стикається з численними проблемами, зокрема з переорієнтацією банків на безризикові активи, що обмежує доступ до фінансування для реального сектору економіки. Зниження платоспроможності позичальників, внутрішні обмеження банків та високі процентні ставки також гальмують розвиток кредитного ринку. Для стимулювання економічного зростання необхідно створити умови для активізації кредитування підприємств та зниження залежності банків від державних цінних паперів.

Список використаних джерел

1. Прокопенко, Н., Мирончук, В., & Шепель, І. (2022). ПРИНЦИПИ ФУНКЦІОНУВАННЯ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВІЙНИ. Економіка та суспільство, (41). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-41-33>.
2. Халімон Т. М. Принципи (засади) організації та здійснення банківської діяльності. Прикарпатський юридичний вісник. 2018. Вип. 4(25). Т 3.
3. Рекіянов С. О. Сутність банківської системи України та її функції в сучасних умовах. Наукові праці МАУП. 2013. Вип. 2(37). С. 77–83.
4. Нагайчук Н. Г. Уточнення змісту банківської діяльності: риси і принципи. Вісник Університету банківської справи Національного Банку України. 2014. № 3(21).
5. Обсяги активних операцій та частка непрацюючих активів в цілому по системі. URL: https://bank.gov.ua/files/stat/NPL_AO_2025-01-01.xlsx

6. Процентні ставки за кредитами та депозитами. Цінні папери резидентів. Індекс ПФТС. URL: https://bank.gov.ua/files/4-Financial_markets.xlsx
7. Коваленко В. В. Вплив банківського кредитування на підтримку сталого розвитку країни в умовах воєнного стану. *Науковий вісник Одеського національного економічного університету*. 2024. № 5. С. 47-57.
8. Нікольчук Ю., Шевчук А. Сучасний стан банківського кредитування в Україні. *Herald of Khmelnytskyi National University. Economic Sciences*. 2024. № 332(4). С. 22-29.
9. Сулима М. О., Шавурська Л. В. Сучасний стан та перспективи розвитку банківського кредитування в Україні. *Науковий вісник міжнародної асоціації науковців*. 2024. № 2. С. 1-13.
10. Мікуляк К. А., Кугляр А. А. Сучасний стан банківського кредитування в Україні. *Modern Economics*. 2023. № 38(2023). С. 84-89.
11. Корнєєв В., Забчук Г., Іващук О., Винник Т., Рудан В. Компаративний аналіз банківського кредитування підприємств України в умовах війни. *Financial and Credit Activity Problems of Theory and Practice*. 2024. № 6(59). С. 11-23.
12. Дзюблюк О. В. Проблеми активізації банківського кредитування реального сектору економіки в умовах воєнного стану // Вісник економіки. – 2023. – № 3. – С. 8–25. – DOI: 10.35774/visnyk2023.03.008.
13. Костюк Л. В., Зварич М. А. Аналізування банківського кредитування юридичних осіб в умовах воєнного стану (на прикладі ПАТ «ТАСКОМБАНК») : кваліфікаційна робота. – Львів : Нац. ун-т «Львівська політехніка», 2025. – Режим доступу: <https://ena.lpnu.ua/items/6ceec00-8598-4892-af72-25ee35b1c4bf>
14. Ключка О. В. Активізація ринку банківського кредитування в Україні для підтримки стратегічних галузей економіки в умовах воєнного

стану // Економіка та суспільство. – 2025. – № 76. – DOI: 10.32782/2524-0072/2025-76-96.

15. Циганов С. А., Сініцин О. В., Примостка Л. О., Новацька Н. Є. Екологічна детермінанта банківського інвестиційного кредитування // Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії і практики. – 2025.

16. Kokhan I. V., Solodzhuk T. V., Krykhovetska Z. M. The Mortgage Lending Market in the Conditions of War as an Element of the Economic Security of the Banking System // The Actual Problems of Regional Economy Development. – 2024. – Vol. 2, No. 20. – P. 301–316. – DOI: 10.15330/apred.2.20.301-316.